

MAKROEKONOMİ BÜLTENİ

KASIM 2019

Hazırlayan: Doç. Dr. Metin ÖZDEMİR

03.12.2019

BUSİAD
BURSA SANAYİCİLERİ ve
İŞİNSANLARI DERNEĞİ
— 1978 —

40
YIL

Sayı: 11/19

MAKROEKONOMİ BÜLTENİ

KASIM 2019

03.12.2019

Hazırlayan: Doç. Dr. Metin ÖZDEMİR

Sayı : 11/19

ENFLASYON AÇIKLAMASI ve AYLIK MAKROEKONOMİK DEĞERLENDİRME

...

Ekim 2019 itibariyle tüketici fiyatlarının, %2 düzeyinde arttığı ve % 9,26 olan yıllık enflasyonun % 8,55 düzeyine gerilediği görülmüştü. Çekirdek enflasyon ise %7,54 düzeyinden %6,67 düzeyine gerilemişti.

Kasım 2019'da ise tüketici fiyatlarının %0,38 düzeyinde arttığı ve yıllık enflasyon oranının %10,56 düzeyine yükseldiği gözlenmiştir. Çekirdek enflasyon ise %9,25 düzeyine çıkmıştır.

Yıllık enflasyon oranı Kasım ayı itibariyle değerlendirildiğinde, aylık düzeyde giyim ve ayakkabı, ev eşyası gruplarında artışlar gözlenirken, en fazla düşüş çeşitli mal ve hizmetler grubunda gerçekleşmiştir. Yıllık olarak alkollü içecekler ve tütün, eğitim, çeşitli mal ve hizmetler, sağlık ve lokanta ve oteller grubu enflasyonu olumsuz etkilemeye devam etmiştir.

PARA POLİTİKASI VE FAİZ

TCMB, Eylül ayı PPK toplantısında bir hafta vadeli repo ihale faiz oranını yüzde 19,75'ten yüzde 16,50'ye düşürmüştü. Ekim ayında yapılan toplantıda faiz oranı 250 baz puan düşüşle %14 düzeyine indirilmiştir. Böylelikle Temmuz ayından bu yana yapılan faiz indirimi 1000 baz puana ulaşmıştır.

Küresel büyüme görünümünde ticaret gerilimleri ve küresel belirsizliklerin doğurduğu etkiler, senkronize bir küçülme sürecine girildiği yönünde yapılan tahminleri güçlendirmiştir. Büyüme endişeleri karşısında gerek gelişmiş gerekse yükselen piyasa ekonomileri merkez bankalarının yılın ikinci yarısından itibaren para politikalarında gevşeme adımları attıkları görülmektedir. TCMB Ekim ayı toplantısında politika faiz oranının geleceğinde küresel risk iştahı, ülke risk primi ve enflasyon görünümünün belirleyici olacağını dile getirmiştir.

Bülten, aylık makroekonomik gelişmelere ilişkin bilgilendirme amacıyla BUSİAD üyelerine yönelik olarak hazırlanmaktadır. Kullanılan haber ve veriler, güvenilir olduğu düşünülen ve kamuya açık kaynaklardan derlenmektedir. Bültende yer alan yorum ya da tahminler, üyelerin karar alma sürecine yönelik bir nitelik taşımamaktadır. Bu nedenle, BUSİAD ve bülten hazırlayıcılarının herhangi bir sorumluluğu bulunmamaktadır.

MAKROEKONOMİ BÜLTENİ

KASIM 2019

03.12.2019

Hazırlayan: Doç. Dr. Metin ÖZDEMİR

Sayı: 11/19

SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ, KAPASİTE KULLANIMI ve REEL KESİM GÜVEN ENDEKSİ

Ağustos 2019'da %2,8 düzeyinde daralan sanayi üretimi, Eylül 2019'da %3,2 düzeyinde artış sergilemiştir. Kasım 2019 itibariyle, imalat sanayi genelinde kapasite kullanım oranı, bir önceki aya göre 0,7 puan artarak %76,7 seviyesinde gerçekleşmiştir. Kasım 2019 itibariyle Reel Kesim Güven Endeksi, bir önceki aya göre 1,7 puan artarak 105,9 seviyesinde gerçekleşmiştir.

TÜİK tarafından açıklanan Ekonomik Güven Endeksi Kasım ayında bir önceki aya göre %1,7 oranında artarak 89,8 değerinden 91,3 değerine yükselmiştir. Ekonomik güven endeksindeki yükseliş, tüketici, reel kesim ve hizmet sektörü güven endekslerindeki artışlardan kaynaklanmıştır.

TCMB tarafından yayımlanan Kasım ayı Beklenti Anketi sonuçlarına göre; Türkiye ekonomisinin 2019 yılı büyüme beklentisi bir önceki anket döneminde %0,09 iken bu anket döneminde % 0,3 olmuştur. Türkiye ekonomisinin 2019 yılının ilk iki çeyreğinde gözlenen daralmanın ardından üçüncü çeyrekte de %0,9 büyüme kaydettiği görülmüştür. Harcamalar itibariyle kamu ve net ihracatın büyümeye katkısı pozitif olurken yatırımlardaki azalış ilk iki çeyreğe nazaran zayıflasa da büyümeyi aşağı yönlü etkilemiştir. Tüketim harcamalarında ise önceki çeyreklere göre kaydedilen artışın büyümeyi desteklediği gözlenmektedir. Sektörler itibariyle değerlendirildiğinde ise, tarım ve sanayi sektörü büyümeye katkı verirken inşaatta gözlenen daralma büyümeyi olumsuz etkilemiştir. Hizmetler sektöründe ise sınırlı bir büyüme kaydedilmiştir. Öncü göstergelerde kısmen olumlu bir eğilim gözlenirse de ekonominin büyüme patikasına güçlü bir biçimde döndüğünü söylemek için henüz erkendir.

İŞSİZLİK

Ağustos 2019 itibariyle Türkiye genelinde işsizlik oranı %14 seviyesinde gerçekleşmiştir. Aynı dönemde tarım dışı işsizlik oranı ise %16,7 olarak tahmin edilmiştir. 15-24 yaş grubunu kapsayan işsizlik oranı %27,4 düzeyindedir. İstihdam oranı %46,3 olurken işgücüne katılım oranı %53,9 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Bülten, aylık makroekonomik gelişmelere ilişkin bilgilendirme amacıyla BUSİAD üyelerine yönelik olarak hazırlanmaktadır. Kullanılan haber ve veriler, güvenilir olduğu düşünülen ve kamuya açık kaynaklardan derlenmektedir. Bültende yer alan yorum ya da tahminler, üyelerin karar alma sürecine yönelik bir nitelik taşımamaktadır. Bu nedenle, BUSİAD ve bülten hazırlayıcılarının herhangi bir sorumluluğu bulunmamaktadır.

MAKROEKONOMİ BÜLTENİ

KASIM 2019

03.12.2019

Hazırlayan: Doç. Dr. Metin ÖZDEMİR

Sayı: 11/19

Bu dönemde istihdam edilenlerin %19,6'sı tarım, %19,5'i sanayi, %5,5'i inşaat, %55,4'ü ise hizmetler sektöründe çalışmaktadır. Önceki yılın aynı dönemi ile karşılaştırıldığında tarım sektörünün istihdam edilenler içindeki payı 0,2 puan, hizmet sektörünün payı 1,4 puan artarken inşaat sektörünün payı 1,6 puan azalış göstermiş, sanayi sektörünün payında ise bir değişim olmamıştır.

DIŞ TİCARET ve CARİ DENGE

Ekim 2019 itibariyle, yıllık bazda ihracat %,0,1 azalarak 15,7 milyar dolar, ithalat ise %8 artarak 17,5 milyar dolar düzeyinde gerçekleşmiştir. Böylelikle dış ticaret açığı %263,6 artarak 1,8 milyar dolar olmuştur. İhracatın ithalatı karşılama oranı %89,6 olarak gerçekleşmiştir.

Cari işlemler hesabı, bir önceki yılın Eylül ayına göre 2,477 milyon dolar fazla vermiştir. Bunun sonucunda 2018 yılı ikinci yarısından itibaren iyileşme gösteren cari işlemler hesabı 5,9 milyar dolar fazla olarak gerçekleşmiştir. Dış ticaret dengesinin cari açığa verdiği katkı azalırken seyahat gelirlerindeki artış cari fazlaya katkıda bulunmuştur.

Dış ticaret açısından mevcut veriler, Euro alanında büyümenin yavaşlama eğilimi ve korumacı ticaret önlemlerine bağlı olarak zayıflayan küresel büyümenin ihracatı olumsuz etkilendiğini ortaya koymaktadır. İktisadi faaliyette gözlenen ılımlı toparlanma eğilimi ile artan ithalatın dış ticaret açığının önümüzdeki dönemde artmasına neden olması beklenmektedir.

Bülten, aylık makroekonomik gelişmelere ilişkin bilgilendirme amacıyla BUSİAD üyelerine yönelik olarak hazırlanmaktadır. Kullanılan haber ve veriler, güvenilir olduğu düşünülen ve kamuya açık kaynaklardan derlenmektedir. Bülteinde yer alan yorum ya da tahminler, üyelerin karar alma sürecine yönelik bir nitelik taşımamaktadır. Bu nedenle, BUSİAD ve bülten hazırlayıcılarının herhangi bir sorumluluğu bulunmamaktadır.

Bursa ve Türkiye ekonomisine büyük katma değer sağlayan üyeleri ile sivil ekonomik toplumda güç birliğinin ifadesi olan Bursa Sanayicileri ve İşinsanları Derneği'nin (BUSİAD) Yönetim Kurulu Başkanı Ergun Hadi TÜRKAY, Kasım Ayı enflasyon verileri ile makroekonomik gelişmeleri değerlendirdi. Konuyla ilgili basın bülteni aşağıdadır.

BUSİAD'ın Kasım Ayı Enflasyon Değerlendirmesi

“Rakamlar hedefler için umut veriyor”

Bursa Sanayicileri ve İşinsanları Derneği (BUSİAD) Yönetim Kurulu Başkanı Ergun Hadi Türkay, Kasım ayı enflasyonun düşük çıkmasının yıl sonu hedeflerine ulaşılabileceğini göstermesi açısından umut verdiğini ifade etti.

BUSİAD Başkanı Türkay, Ekim ayında enerji zamlarının yansımaları gördüklerini ve aylık enflasyonun yüzde 2 artış gösterdiğini hatırlatarak, **“Kasım ayında ise yüzde 0.38'lik bir artış, yıl sonunda hedeflenen yüzde 12 ile 2019'un kapanabileceğini gösterdi”** diye konuştu.

Türkay, üretim artışı sağlanması durumunda 2020'de hedeflere ulaşmanın da mümkün olduğunu ifade ederek şunları söyledi: **“Yeni Ekonomik Programda 2019 için yüzde 12, 2020 için yüzde 8.5 enflasyon hedefi öngörülmüş durumda. Eğer gerekli çalışmalar yapılmaya devam ederse bu hedefler ulaşılmaz değildir. Burada asıl olan üretimin artırılmasını sağlamaktır. Bu durumda, işsizlik azalır, iç tüketim artar, ihracat artar ve büyüme de istenen yüzde 4-5 bandına tekrar oturur. Amaç üretimi kısmak değil artırmak olmalıdır. Bunun için de en kısa yol tarımsal üretimi ve turizmden gelen girdileri artırmaktır. Bu iki sektördeki üretim artışı çok kısa sürede sonuç verir. Ardından tekrar sanayideki katma değerli üretime yoğunlaşabiliriz. 2020'nin 2019'dan daha iyi geçmesini temenni ediyorum.”**

Başkan Türkay, 2020'de tarımsal kalkınmaya daha da önem verilen, enerji zamlarıyla üretimin cendereye alınmadığı gerek iş barışında gerekse toplumsal hayatta daha da uyumlu bir millet tablosunun ortaya koyulduğu bir yıl olmasını dileğini de dile getirdi.

Bülten, aylık makroekonomik gelişmelere ilişkin bilgilendirme amacıyla BUSİAD üyelerine yönelik olarak hazırlanmaktadır. Kullanılan haber ve veriler, güvenilir olduğu düşünülen ve kamuya açık kaynaklardan derlenmektedir. Bülteinde yer alan yorum ya da tahminler, üyelerin karar alma sürecine yönelik bir nitelik taşımamaktadır. Bu nedenle, BUSİAD ve bülten hazırlayıcılarının herhangi bir sorumluluğu bulunmamaktadır.